

ho státu, konkrétně Místního národního výboru na Libuši. O této vyhlášce podrobněji mluví důvodová zpráva návrhu „Zákona o zmírnění následků některých majetkových křivd“ roku 1990. V ní předkladatelé zdůvodňují, proč má být zákon vydán a co napravné.

„V celé republice bylo převedeno z vlastnictví fyzických a soukromých právnických osob celkem asi 70.000 nemovitostí do socialistického vlastnictví (státního, družstevního apod.). Šlo o malé vesnické hostince, prodejny, restaurace, činžovní domy s provozními místnostmi, menší provozovny autoopraven, truhlárny, lakovny, sklady a další, jakož i pozemky... s odůvodněním, že jde o likvidaci poslední soukromokapitalistické hospodářské základny, odstranění nežádoucích bezpracných zisků občanů a likvidaci nežádoucích nájemních poměrů mezi socialistickými organizacemi a soukromníky... Za převážnou většinu nemovitostí měla být náhrada vyplacena podle zvláštního předpisu, který však nikdy nebyl vydán.“

DALŠÍ STAVEBNÍ ZMĚNY

V sedmdesátých letech už nese hostinec název U Slabů. Po roce 1975 je pro potřeby pošty vybourán vchod na místě okna v jižním průčelí domu. Obě změny jsou patrné z dobových fotografií. Zdá se, že komunistická strana si historického objektu příliš nepovažovala. Také libušská kronika v těchto dobách mlčí, a to nejen o domu čp. 1. Snad prozradí více dvě obsáhlé složky ze stavebního úřadu

v Modřanech, jež nebyly dosud zkoumány. Písemné záznamy uložené na Libuši promlouvají až k podzimu roku 1994 a jsou nejspíše spojené se zřízením prodejny optiky ve střední části domu. V roce 1997 byla hospoda U Slabů rekonstruována a posléze dostala jméno U Radnice. Její působení však nemělo dlouhého trvání. 15. ledna roku 2004 je hostinec uzavřen. Výstižně mluví záznamy pořízené při ukončení provozu restaurace: „Pronájem – roku 2003 – 22 500,- a to bylo málo!“

Po více jak 288 letech končí nepřetržitý provoz hostince, který zde působil minimálně od roku 1716. Libušské čp. 1 je zcela jistě nejstarším stavením v obci. Je to také jediný dům, jehož dějiny můžeme v celém širokém okolí průkazně klást již do středověku. Archeologické nálezy z tohoto místa by jistě nezklamaly! A možná objevíme i ústí tajné chodby. Dnešní stav domu je však neradostný. Je to pouhé čtyři roky, co hostinec ukončil provoz. Na zdech ještě visí jídelní lístek, na internetu je stále v katalogu firem otevírací doba s adresou a telefonem. Ale prostory hostince dnes nebezpečně rychle chátrají. Jeho budoucnost je však v našich rukou!

Příští výprava proto nebude jen do minulosti, ale podíváme se také do zrcadla naší přítomnosti a na perspektivy časů budoucích.

Matěj Kadlec

Prosím o vaše připomínky. Napište je pro všechny k diskuzi tohoto článku na www.rodokmen.blog.cz.

SLOVNÍČEK

Rýnský zlatý	1 rýnský zlatý = 60 – 100 krejcarů. Krejcarý v Českých zemích platily od nástupu Habsburků roku 1526. Hodnota se měnila nejen v čase, ale i místně. V 18. století stál sud piva 8 1/2 zlatky. Převod mezi míšeňskými groši a rýnskými zlatými: 1 kopa míšeňských grošů = 70 krejcarů = 1 rýnský + 10 krejcarů.
Strych	1 strych = 2837 m ² .
Konvenční měna	Dohodou – konvencí o jednotné měnové úpravě tzv. dvacetizlatkové měny dostala tato měna název konvenční.

Z dějin Libuše: Třetí hospoda výsadní. Edice Místní kapsář, sešit 11. Příloha časopisu U nás – Libuš a Písnice 5/2008. Autor Matěj Kadlec, editace Hana Kolářová, korektury Helena Pilátová, grafická úprava Petr Kutáček. Tisk Offsetpress Modřany. Náklad 3400 výtisků. Redakční uzávěrka 15. 4. 2008.

Na dnešní cestě do minulosti se zastavíme nad dějinami nejstaršího domu na Libuši, kterým je nyní čp. 1 v Libušské ulici s poštou, optikou a především bývalou hospodou. Hostinec najdeme v tomto domě již v roce 1716, kdy o něm máme nejstarší doložitelnou zprávu. Je ale možné, že fungoval již mnohem dříve. Po vypálení obce Švédy za třicetileté války mohl být jen obnoven. O tomto období totiž nemáme téměř žádné zprávy. Nejspíše byl ale vybudován až po roce 1688, kdy se na zpustlé Libuši usadili noví obyvatelé. Ti přicházeli povětšinou z Kunratic, kde v této době nechal jejich majitel Jan František Čabelický vystavět zámek. Jeho základy tvoří středověká kunratická tvrz. Na základech tvrže libušské pak vznikl zájezdní hostinec s barokní zahradou. Pojdme nahlédnout nejen do historie tohoto domu a jeho stavebního vývoje, ale také do osudů jeho obyvatel v uplynulých třech staletích.

STARODÁVNÝ HOSTINEC

„Od starodávna na Lybussy na druhé silnici v tu stranu k Modzranum za ovčínem panským ležící taky vlastní milosti vrchnosti přináležejí.“

Tento zápis pochází z urbaniální knihy pro kunratické panství založené v roce 1688. Hospoda na Libuši prý stojí už od starodávna. Takto alespoň uvádí její písař, který do knihy pro následující pokolení zaznamenal tzv. „Další pamietí pro budaucnost“. Učinil tak nejspíše roku 1790.

To ale znamená, že už v 18. století nebyla známa doba, kdy hostinec vznikl! Je proto možné, že byl po třicetileté válce pouze obnoven. O tvrzí totiž není žádné zmínky. Nepochybně však o ní povědomí bylo, a to i proto, že až do poloviny 19. století stála u hospody věž.

Co ale víme o podobě tohoto stavení? Díky stavebně historickému průzkumu a architektonickému vyhodnocení objektu, který roku 2000 učinil Ladislav Valtr, toho není málo. Nechme promluvit odborníka.

KDE STÁLA VĚŽ?

Tvrz byla čtvercového půdorysu. Do dnešních dnů se zachovaly středověké konstrukce ve dvou sklepních prostorách a v jižní části přízemí. Jižněji situovaný sklep, dnes přímo pod prodejnou optiky, je dodatečně zaklenut silně stlačenou nepravidelnou valenou klenbou z 18. století. K patě klenby jsou konstrukce z lomového kamene, na klenbě pak smíšené. Na jihovýchodním nároží jsou tyto konstrukce užší a právě v této půdorysné nepravidelnosti by mohla zmiňovaná věž stát. Sem jí také jednoznačně kladě starší literatura. Půdorys objektu jí ovšem umožňuje situovat také do severovýchodního cípu stavby, kde se rovněž nachází sklep. Tento suterénní prostor nepravidelného půdorysu byl zaklenut později cihelnou klenbou. Konstrukce původního obvodového zdiva z lomového kamene o šířce téměř 1 metr prochází nad stávající úroveň dvora. Podlahu sklepa tvoří valouny.

Protože o podobě tvrze ani hostince nejsou až do 20. století známé žádné obrazy, plány či fotografie, odpověď na tuto otázku může přinést jedině archeologický výzkum. Podle názorů odborníků,

kteří jsou se situací na Libuši pečlivě seznámeni, lze předpokládat v jižním sklepení rozsáhlé nálezy novověké keramiky. Realizace výzkumu by tak přinesla informace nejen o umístění věže.

NEJSTARŠÍ ZÁPIS

O libušském šenkýři se prvně dozvídáme již v rustikální fazi z roku 1716! Jedná se o přípravný materiál k Tereziánskému katastru, který byl nakonec realizován až v letech 1748 a 1757. Máme tak k dispozici hned tři seznamy hospodářů, vždy k uvedenému roku, z kterých je možné za obvyklých okolností vysledovat posloupnost majitelů usedlostí. Obvyklé okolnosti se však kunratickému panství vyhnuly i v tomto případě. Do obou katastrů byla jména hospodářů opsána z rustikální faze. Ta uvádí osm hospodářů. Sedm z nich jmenuje, další je veden jako libušský šenkýř. Hospoda na Libuši tedy byla už v roce 1716! Více nám bohužel Tereziánský katastr o hospodě na Libuši neprozradí. A co urbaniální kniha? Hostinec byl panský, a písař ho tedy až do jeho prodeje v roce 1785 nezapisoval. Ani matriky kunratického panství nepřinášejí tolik jako na jiných místech. První zápisy pro Libuš pocházejí z roku 1747.

Zajímavý je pro nás zápis z 28. 10. 1748. Kryštof Keller přichází o den stará dvojčátka, která z neznámého důvodu obě umírají. Tuto nešťastnou událost písař zaznamenal, a my díky tomu víme, že Kryštof Keller byl toho času libušským šenkýřem. Je první, o kterém to můžeme s určitostí tvrdit.

Další stavební vývoj domu, jak jej určil Ladislav Valtr, pokračoval v 18. století, kdy byly zaklenuty místnosti. V jižní části tvoří stropy dvou obdélných pokojů klášterní klenby s pětibokými výsečemi. Můžete je vidět v prostorách dnešní pošty, třeba kdykoli, když z důvodu dlouhého čekání zvednete oči „v sloup“. Ostatní místnosti domu jsou bohužel plochostropé.

BAROKNÍ ZAHRADA

V 18. století byla také na přilehlých pozemcích založena barokní zahrada. Její vznik snad sou-

dětí. Víme však, že byl jediným synem svého stejnojmenného otce, o jehož případných bratrech také z libušských matrik nic nevíme. Nabízí se tak jediné vysvětlení. Když zemřela zasloužilá matka Anna Rudolfská, Augustýn mladší se oženil znovu s Annou Slabovou. Ta si po jeho smrti vzala Josefa Novotného, který se stal novým libušským hostinským. A právě 13. listopadu roku 1891 se tomuto manželskému páru narodila dcera a pozdější dědička hospody Alžběta. V této době již nikdo z rodiny Augustýna Herana ve stavení nežil.

Co se však stalo s dětmi Heranovými? Většina z nich již byla dospělá a hostinec nejspíše prodaly a odstěhovaly se. Ne však z Libuše. Tři ze sourozenců se stali na začátku 20. století významnými libušskými husaři. Například Erazim Heran se usadil v domě čp. 27 a jeho potomci žijí na Libuši dodnes. Zápisy v matrikách narozených prozrazují od konce devadesátých let 19. století nové nájemníky hostince. K datu 3. března 1897 to byli Antonín a Magdalena Krausovi, kterým se toho dne narodil syn Antonín (8. března 1897 bohužel umírá). 26. května 1899 se narodila Emilie, dcera dalších nájemníků domu. Těmi byli řeznický dělník Jan Jelínek, původem z Votic, a jeho žena Josefa, rodem Růžičková, z Libuše číslo 39.

NA PRAHU 20. STOLETÍ

Z předchozích výčtů jmen a dat můžeme usuzovat, že v průběhu 19. století byly ve stavení dvě až tři obytné části, v nichž žilo současně kolem deseti lidí. K tomu je nutné připočítat ještě prostory samotného hostince. Zdá se tedy, že i podle matričních zápisů můžeme potvrdit závěry Ladislava Valtra o přestavbě domu na začátku 19. století. Další stavební vývoj lze nejspolehlivěji datovat až k roku 1892, kdy byla nahrazena původní došková krytina střechy taškovou. Tu nese také z této doby ručně opracovaný krov vaznicové soustavy se stojatou stolicí, spojovaný dlaby a čepováním. Dodatečně do něj byly vloženy kleštiny, které jsou řezané a spojované kovanými šrouby. Významnou změnou byla přístavba sálu k severní fasádě, kterou je možné začlenit do poslední třetiny 19. století či na začátek století 20. V tomto období byl také nejspíše zrušen průjezd se segmentovitě zakonče-

ným portálem ve střední části objektu.

Roku 1905 máme z pozemkové knihy potvrzení Josefa a Annu Novotné jako majitele hostince. V této době už jistě nesl název U Novotných.

Na Úřadě městské části Praha-Libuš se nacházejí celkem tři pozemkové knihy. Krom uvedené jsou zbylé dvě nedatované, jedna z nich se hlásí k roku 1952 jako opis originálu, druhá podle předtisknutého archu nemůže být starší než z roku 1907. Pokud ovšem všechny tři knihy nejsou pouhými opisy. V knihovně místního úřadu by totiž originály uloženy být neměly.

ČP. 1 JAKO MÍSTNÍ CENTRUM

16. dubna 1927 se usneslo osadní zastupitelstvo obce Libuše podat nadřízeným úřadům žádost o rozloučení s obcí Kunratice. Od této doby až do osamostatnění Libuše zastávalo funkci osadního starosty pět pánů, mezi nimi také Josef Novotný. V jeho hostinci se úřadovalo ještě koncem roku 1930, kdy obec zakoupila dům pro obecní úřadovnu a zasedací síň.

V roce 1934 je zaznamenána v místní kronice adaptace hostince U Novotných. „Budova byla prodloužena, sál upraven a parketován. V prodloužení budovy zřízeno bylo vhodné jeviště, kde bude Dramatický odbor S.K. Libuš pořádat divadelní představení.“ Tak píše místní kronikář František Kaplánek. Novodobé stavební úpravy však měly spíše devastující charakter. V padesátých letech 20. století byla v rámci utilitární opravy domu odstraněna až na výjimky veškerá ostění oken a dveří a historické výplně. Součástí přestavby byly změny převážně v severním prostoru objektu s přístavky do dvora, které byly později strženy.

V MAJETKU MÍSTNÍHO NÁRODNÍHO VÝBORU

18. listopadu 1960, nabytím právní moci, přechází majetek Alžběty Novotné-Novákové do socialistického vlastnictví. Vyvlastnění proběhlo na základě vládního nařízení č. 15/1959Sb. a prováděcí vyhlášky č. 88/1959, § 11, ve prospěch československé-

né datum úmrtí není ani z matrik zjištěné, neboť zápisy z let 1836 – 1841 chybí.

JEDINÝ DĚDIC

Augustýn má společně se svou ženou Magdalenou, dcerou libušského žebráka Tomáše Birnbauma, minimálně pět dětí. Čtyři dcery a jednoho syna. Ten se jmenuje po otci Augustýn. Právě on se stane příštím majitelem hostince. Narodil se 13. února 1838 v pořadí čtvrtý ze sourozenců a je zcela nepochybně posledním držitelem domu z tohoto rodu, alespoň v mužské linii. Jeho dvě starší sestry žily po provdání v rodném domě. Tereza si 9. února 1846 vzala za manžela Václava Krumera, syna stejnojmenného sedláka z Kunratic. 7. dubna 1847 se novomanželům narodil syn, který dostal jméno po dědovi, Augustýn. Václav Krumera je v tomto zápisu uveden již jako libušský šenkýř. Další zprávy však o tomto páru nejsou známy. Možná, že se odstěhovali. U druhé dcery Augustýna Herana, Barbory, už známe i datum narození, 12. června 1833. Provdala se 13. února 1852 za mistra sedlářského z Kunratic, Františka Vodrážku. Měli spolu čtyři děti. Poslední z nich, Barbora, je narozena

23. června 1856. Po tomto datu už o Vodrážkových v souvislosti s domem čp. 1 není v matrikách zmínky. Třetí dcera, Marie, se narodila 26. března 1836. Odtud víme, že Václav Heran byl snad ještě naživu. Křížek jako symbol úmrtí se u jeho jména objevuje až při narození mladšího bratra Augustýna. Marie si vzala za manžela chodovského chalupníka Františka Pletičku a od 24. ledna 1854 o ní neslyšíme. Nejmladší ze sourozenců, Anna, se narodila 14. června 1840. Jejím mužem se stal Vojtěch Radoš, hajný ze Slavětína. Vzali se 29. října roku 1860 a právě do Slavětína možná odešli. Také Augustýn Heran mladší založil rodinu. Se svojí ženou Annou, dcerou libušského sedláka Jana Rudolského, se oženil 10. února 1857. Měli spolu podle matrik celkem osm dětí! Nejstaršího z nich dostal Augustýn téměř k dvacetinám. Josef se narodil 26. února 1858. Nejmladší z dětí, jimž se manželé nebáli vybírat i netradiční jména, byla Anna Augustýna, narozená 29. srpna roku 1877. Po tomto datu o Heranových v souvislosti s domem čp. 1 zatím nemáme žádné průkazné zprávy.

NOVÝ MAJITEL A OBYVATELÉ DOMU

Nejpozději do 13. listopadu roku 1891 hostinec změnil majitele. Byl jím gruntovník Josef Novotný z Dolních Břežan, manžel Anny Slabové, vdovy po Heranovi.

„Otec se přiznal roku 1886, hospoda byla tehdy krytá doškama, potom ji pokryly tvrdou střechou.“ Takto vypovídá Alžběta Nováková – Novotná. Výpověď najdeme v práci Vladimíra Kristena: K problematice bydlení lidových vrstev v příměstské zóně Prahy mezi světovými válkami. Vladimír Kristen prováděl na Libuši výzkum v letech 1975 až 1978.

V tuto chvíli je třeba upozornit, že v průběhu práce nebyly k dispozici tolik potřebné matriky oddací a úmrtí, které by přesněji vysvětlily následující události. Anna Slabová totiž nebyla tou ženou, se kterou měl Augustýn Heran mladší oněch osm

➤ Zbytek někdejší barokní zahrady, je zachycen na plánu k přestavbě domu z roku 1940. Naznačená zeď z její levé strany patří stavení z poloviny 19. století. V dolní části plánu je také vidět náčrt klášterní klenby.

➔ Dnešní pohled na čp. 9 v Libušské ulici.

visí s barokní výstavbou kunratického panství za Golců. Jan Arnošt Golč v roce 1728 rozšířil panství zakoupením dalších tří vesnic a nově nechal vystavět ves Libuš. V roce 1749 byl povolán na úřad rychtář Hála a sousedi Martin a Matěj Rudolfský, aby dosvědčili a podpisem stvrdili, že na Libuši dřív nic nebyvalo než pár chalup, odkud lidé chodili mlátit do panských stodol, a později, že vrchnost sama jim okolní pusté pozemky rozdělila. Zde můžeme upozornit na to, že výše jmenovaní pánové jsou velmi pravděpodobně předkové většiny libušských, a ovšem i písnických a kunratických obyvatel. Toto tvrzení lze dokázat, vydáme-li se do minulosti vlastního rodu.

V letech 1730 – 1736 dal Arnošt Golč přestavět gotický kostelík na barokní a ve stejném stylu nechal upravit zámek s dvorem. V roce 1730 také nechal za zámek zřídit a obezdít barokní zahradu, která je dodnes skrytou chloubou Kunratic. V bakalářské práci o kunratickém kostelu se Andree Přechtěllové podařilo odhalit pravého autora této barokní přestavby! Namísto známého a v literatuře stále uváděného stavitele Tomáše Haffeneckera jím byl ve skutečnosti Václav Špaček.

Libušská zahrada se bohužel nedochovala, její půdorysný rozsah je ještě jasně patrný z mapy stabilního katastru (viz. obr. č. 1 v U nás č. 4/2008). Během druhé poloviny 19. století ustupuje ve prospěch hospodářského dvora. Její zbytky můžeme částečně sledovat také na barevném plánu k přestavbě domu z roku 1940. Dodnes jsou zachována zbytky obvodových zdí s typicky ústupkovitě formovanými nárožními. Poslední z nich, které se ještě dochovalo, v nedávné době částečně opravil a zajistil jeho nový majitel. Zeď, která je vyfotografována v Knize o Libuši a Písničce a nedopatřením vydávána za pozůstatek tvrže, je ve skutečnosti zbytkem domu postaveného v polovině 19. století.

LIBUŠSKÝ ŠENKÝŘ

Další konkrétnější zprávu o libušském šenkýři máme až v urbaniální knize k roku 1786. Bývalý hostinský získává od vrchnosti povolení vystavět

si na Libuši dům. Zdá se, že deváté stavení na Libuši získalo také čp. 9.

„Zápis Josefa Ertla na barák na panským gruntě ve vsi Libuši.

Léta páně 1786, dne 23. února, z vůle a vědomím milostivý vrchnosti na poníženou žádost Josefa Ertla, bývalého šenkýře libušského, tuto se povolení uděluje, by on sobě ve vsi Libuši na panském gruntě (tam kde někdy starý dvůr založen se nacházel) barák na svůj náklad vystavěti mohl...“

V tomto zápisu se také dozvídáme jméno dalšího libušského šenkýře. Před rokem 1786 jím byl Josef Ertl. Nyní známe toto příjmení v podobě Hertl a tento rod vede hospodu na Libuši i dnes. Jmenuje se U Hertlů a nachází se nedaleko benzinové pumpy na Libušské ulici. Vraťme se ale zpátky do minulosti.

„LÉTA A DNE NIŽE PSANÉHO...“

Těmito slovy začíná zápis k prvnímu prodeji výsadního hostince na Libuši. Od kunratické vrchnosti jej kupuje nový nájemník Josef Stejskal. Datum kontraktu však níže uvedeno není. Smlouva je tím zvláštní, že ho pisař zřejmě opomněl poznamenat. Rok prodeje však snadno zjistíme. Cena hostince byla 200 zlatých. Polovinu nový majitel měl zaplatit hotově, druhou měl doplatit ve čtyřech ročních splátkách po 25 zlatých. A to počínaje příště na svatého Havla, a to bylo roku 1786. Prodej se tak musel uskutečnit nejdříve v roce 1785. Smlouva

mimo jiné ustanovuje povinnost obeznámit vrchnost v případě dalšího prodeje a nutnost povolení pro prodej. Pečlivě jsou vypsány k hostinci příslušející pozemky. Jedná se o 17 strychů v orných polích, 6 strychů na louky a dále činži, která činí 50 zlatých ročně. Platit se má na svatého Jiří a na svatého Havla vždy po 25 zlatých.

VYBAVENÍ HOSTINCE

Na tomto místě se objevuje také důkladně sepsané zařízení hostince:

„2x tuplovaný velký vrata s čtyřma železnými čepami, 1x dveře do setnice s pa(n)tama a s klikou, 1x kamna, 2x nová okna, 1x dlouhou stolicí, 3x stoly a lavice v sedniční komoře, 1x dveře s panty a zámek, 1x staré okno v maštali, 2x dveře s panty a řetízem, 1x staré okno v Kelbu, 1x dveře s panty a řetízem v kuchyni, 1x dveře s panty a řetízem ve sklepě, 1x dveře s panty a řetízem“

Na základě tohoto inventáře si můžeme udělat představu o podobě hostince. O zahradě, tvrzí a o věži se bohužel nic nepíše ani zde.

OPĚT V PRODEJI

Neméně zajímavý je následující prodej hospody z 26. ledna 1788. Není to však dříve, než byl splacen prodej první. Josef Stejskal položil po-

dle konečného zapsání skutečně 100 zlatých při vyhotovení kontraktu, ale druhou polovinu zaplatil jednorázově 10. srpna 1787. O půl roku později tedy prodává hospodu Václavovi Čančíkovi, a to za 330 zlatých! V druhém zápisu, však důvod navýšení ceny nelze vyčíst. Zápis je důkladnější v bodech vypisujících povinnosti šenkýře, ale již nezaznamenává nic o stavu hostince.

Ani Václav Čančík nepodržel hospodu dlouho. Již 5. listopadu 1798 ji prodává Josefu Černému, šenkýři betáňskému. K příslušenství již kromě polí náleží také: „Pár volů, 4 kusy skopového dobytka, pak 5 kop žitný slámy a 8 strychů sena, neméně s pluhem a s bránama k jeho vlastního a dědičného užívání, držení a vládnutí.“ Přesto je téměř trojnásobně vyšší cena překvapivá. Hodnota hostince je dle tržové ceny 900 zlatých! Možná došlo v této době k přestavbě domu. Důvod může být ale jiný.

VELKÁ PŘESTAVBA

Ladislav Valtr datuje další stavební změny až

↓ 28. října 1748 na Libuši: Usnulý v pánu dvojčátka, totižto Jan Jiří a Anna Kateřina, oba otce Kryštofa Kellera, šenkýře libušského, a dle způsobů katolického při chrámu páně zdejším, pohřbené odpočívají, staří byly 1 den.

➔ Klášterní klenba v prostorách současné pošty.

k počátku 19. století. V klasicistním stylu byl původní objekt rozšířen severním směrem. Tím došlo ke spojení dvou původně samostatných středověkých objektů u jižního a severního sklepa. Po zastřešení valbovou střechou, která je pravděpodobně také z této doby, vznikl ve střední části nyní již jediného objektu průjezd do pozdějšího hospodářského dvora. Klasicistní úpravy se zřejmě výrazně projeví i na fasádách a umělecko-řemeslných detailech. Ty se bohužel až na několik výjimek nedochovaly. Jednou z nich jsou klasicistní šambrány se zdůrazněným klenákem na třech krajních osách při nároží do ulice. V počátku 19. století byla ještě zaklenuta čtvercová místnost ve střední části budovy. Její klenbu rozdělují na čtyři díly dva uprostřed se protínající pasy vyklenuté do stlačených oblouků a vybihající vždy od poloviny stěny.

NEČEKANÝ NÁRŮST CENY

Z 26. června 1805 máme k dispozici zatím poslední dostupný kontrakt o prodeji. Od Josefa Černého kupuje hospodu se vším příslušenstvím Václav Heran. K hospodě náleží pár volů, jedna kráva, 1 vůz a pluh, 1 brána, 2 ½ kopy dlouhé slámy, 58 otýpek krátké slámy a seno na malé půdě. Též 8 strychů ovsu a 2 strychy ječmene. Dále 2 tabule, 2 lavice a 3 sklenice. Prodejní cena je tentokrát již 4960 kop zlatých, z čehož 2500 zlatých pokládá Václav Heran hned při vyhotovení smlouvy. Prudký nárůst ceny hostince, který v rozmezí let 1785 až 1805 vzrostl bezmála 25x, zatím nebylo možné objasnit. Svůj podíl na tom může mít znehodnocení konvenční měny za napoleonských válek (ačkoli ta se projevila až po roce 1809), stejně jako stavební úpravy domu v průběhu celého období.

VÁCLAV HERAN A DŮM ČP. 1

V roce 1811 končí druhá urbaniální kniha, která byla ve spolupráci s archivními pracovníky ještě dohle-

dána. Držitele v 19. století však můžeme sledovat dále alespoň na základě libušských matrik, které jsou uloženy v Archivu hlavního města Prahy. Dozvídáme se například, že už 10. července roku 1805 se narodila Václavovi Heranovi a Magdaleně, dceři Vavřince Šindeláře, holčička Františka. Zjišťujeme také, že Heranovi vlastnili hostinec téměř celé 19. století. V domě čp. 1 žilo více rodin, které nebyly vždy příbuzensky spřízněny, ačkoli nájemníky byli většinou děti či sourozenci majitele. To je případ ku příkladu Jana Dvořáka, mistra krejčovského, který se do domu přistěhoval zřejmě před 10. listopadem roku 1828 z nedalekých Modřan. Vzal si tehdy totiž již 24 letou Františku. O pouhé dva měsíce později, 6. ledna 1829, se novomanželům narodil syn Josef. Dědicem hostince se však stává syn z Václava a prvního manželství s Magdalenou Kalinovou, Augustýn Heran. Kdy převzal hospodu, se z matrik nedopátráme, ale bylo to pravděpodobně mezi roky 1836 a 1838, kdy Václav Heran zemřel. Přes-